

Teorija kontigviteta i učenje iz jednog pokušaja

Općenito

Teorija kontigviteta (**Contiguity theory**) ili *zakon kontigviteta (law of contiguity)* i *učenje iz jednog pokušaja (one trial learning)* su ideje koje je 1920-ih uveo američki filozof, matematičar i psiholog [Edwin Guthrie](#) u suradnji sa Stevensonom Smithom. Zakon kontigviteta podrazumijeva da je **bliska vremenska povezanost (close temporal relationship)** podražaja i odgovora jedini nužan uvjet za stvaranje asocijacija između njih.

Što je teorija kontigviteta i učenje iz jednog pokušaja?

Guthrie je učenje pokušao objasniti kroz **asocijativno povezivanje** podražaja s odgovorom.¹⁾ Učenje je, u terminima ponašanja, funkcija okoline. Prema Guthrieu, učenje je povezivanje određenog podražaja s određenim odgovorom. To povezivanje, međutim, dogodit će se samo ako se **podražaj i odgovor pojavljuju vrlo brzo** jedan poslije drugog (**zakon kontigviteta**). Povezivanje je uspostavljeno tijekom **prvog susreta s podražajem (first experienced instance of the stimulus) (učenje jednim pokušajem)**. Ponavljanja ili **potkrepljenja** u terminima nagrade i kazne ne utječu na snagu povezanosti. Ipak, svaki podražaj je različit, što rezultira brojnim ispitivanjima kako bi se formirao općeniti odgovor. Prema Guthrieu, to je jedina vrsta učenja koja se ne poistovjećuje s *teoretičarom potkrepljenja (reinforcement theorist)*, nego s *teoretičarom kontigviteta (contiguity theorist)*.

Složenija ponašanja sastoje se od **niza pokreta (navike)**²⁾, gdje je svaki pokret mala kombinacija podražaja i odgovora. Ti pokreti su zapravo ono što se uči tijekom učenja iz jednog pokušaja, za razliku od ponašanja. Učeci pokrete formira se aktivnost (inkrementalno učenje). Neuspješne aktivnosti ostaju ne naučene jer su zamijenjena kasnijim uspješno naučenim aktivnostima.³⁾ Drugi istraživači poput [Johna Watsona](#) proučavali su cijele aktivnosti samo zato jer je to bilo jednostavnije, ali pokreti su, prema Guthrieu, ono što bi se zapravo trebalo istraživati.

Zaboravljanje se ne događa zbog protoka vremena, već zbog interferencije. Kako vrijeme prolazi, podražaji se asociraju s novim odgovorima. Tri su metode koje pomažu kod zaboravljanja nepoželjnih starih navika i njihovog mijenjanja: it⁴⁾:

- **Metoda umora (Fatigue method)** - Koristeći brojna ponavljanja, životinja postaje toliko umorna da više ne može reproducirati stari odgovor i uvodi novi odgovor (ili jednostavno ne reagira).
- **Metoda praga (Threshold method)** - Za početak, uvodi se vrlo slaba inačica podražaja, ispod praga. Njena snaga se povećava sve dok se puni podražaj može tolerirati bez uzrokovanja nepoželjnog odgovora.
- **Metoda nespojivih odgovora (Incompatible stimuli method)** - Odgovor je „odučen“ stavljajući životinju u situaciju u kojoj se ne može izložiti nepoželjan odgovor.

Iako je trebala biti opća teorija učenja, Guthrieva teorija je uglavnom testirana na životinjama. ⁵⁾

Koje je primijenjeno značenje teorije kontigviteta i učenja iz jednog pokušaja?

Prema Guthrijevim riječima, *“učimo jedino oko što sami napravimo”*⁶⁾. Učenja mora biti aktivno, ali kao takvo mora uključivati i **učiteljevu i učenikovu aktivnost** kako bi se podražaj i odgovor mogli povezati unutar vremenskog roka. Guthrie je svoje ideje primijenio u liječenju **poremećaja ličnosti**.

Kritike

Guthrijeve teorija je, ispočetka bila preferirana, zbog svoje **jednostavnosti**, ali kasnije je iz istog razloga kritizirana. Njena jednostavnost kasnije je pretvorena u **nedorečenost**. Također, ona je zasnovana na premalo eksperimentalnih podataka i kritizirana je zbog toga što nije mogla objasniti zašto se ljudi ponašaju različito u istim situacijama. ⁷⁾.

Ključne riječi

- teorije kontigviteta, učenje iz jednog pokušaja, pokret, zaboravljanje
- [Edwin Guthrie](#)

Literatura

[Peterson, H. Edwin R. Guthrie. Muskingum College, Department of Psychology. Pribavljeno 16.siječnja 2011.](#)

[Kearsley, Greg. Contiguity Theory \(E. Guthrie\). The Theory Into Practice Database Pribavljeno 16.siječnja, 2011.](#)

[Cooper, S. Theories of Learning in Educational Psychology: Edwin Guthrie and One Trial Learning. Pribavljeno 18.siječnja, 2011.](#)

Pročitaj više

[Guthrie, E. Conditioning as a principle of learning. Psychological Review, 37, p412-428, September 1930.](#)

[Guthrie, E. R. Association as a function of time interval. Psychological Review 40, no. 4: 355-367, July 1933.](#)

[Guthrie, Edwin Ray. The psychology of learning. P. Smith, 1960.](#)

Guthrie, E. The Effect of Outcome on Learning. *Psychological Review*, 46, p480-485. 1939.

Recentna literatura

Costa, D. S. J. and Boakes, R. A. Varying temporal contiguity and interference in a human avoidance task.

Flores-Abreu, I. N., Hurly, T.A. and Healy, S.D. One-trial spatial learning: wild hummingbirds relocate a reward after a single visit

1)

Guthrie, Edwin R. Psychological Facts and Psychological Theory. *Psychological Bulletin* 43: 1-20, 1946.

2)

Peterson, Heather. Edwin R. Guthrie. *Povijest psihologije*.

3)

Cooper, Sunny. "Edwin Guthrie i 'Učenje iz jednog pokušaja'". *Teorije učenja u psihologiji obrazovanja*.

4)

Ormrod, J. E. *Human learning*. New Jersey: Merrill Prentice Hall, 1999. prema Cech, C. G. Chapter 5 - Priroda potkrepljenja i njeni utjecaji na stjecanje: Guthrijeva teorija kontigencije, 1998.

5)

Kearsley, Greg. *Teorija kontigviteta (E. Guthrie). Teorija u praksi baze podataka*.

6)

Sills, David L. *International Encyclopedia of the Social Sciences*. Volume 6. Crowell Collier & Macmillan Inc. pps 296-302. 1968.

7)

Cooper, Sunny. Edwin Guthrie i 'Učenje iz jednog pokušaja'. *Teorije učenja u psihologiji obrazovanja*.

From:

<https://learning-theories.org/> - **Learning Theories**

Permanent link:

https://learning-theories.org/doku.php?id=hr:learning_theories:contiguity_theory_and_one_trial_learning&rev=1386884722

Last update: **2023/06/19 15:49**

